

Damme H.14.

1. a-z dē kī.kns - ēn stækfōg.əl zī.n - zī.nzē sʔy-w - of : bəno.uwt
2. mē vri.nd - of : mō:ət - of : kaməro.ət iz dē blō.m: g.ə.ŋ g.ā:tn
3. dēn daχ. van vandō.g.ə - of : ny- - ə spm:zē nimr da mē-tē mašmē
4. spr-tn - of : dæ.ɪvən iz lastēg wærk
5. ep da sʔi-p kre.g.m zē bēsʔi-mēld bru-r.ət
6. dē timərman e.nē splæ-ntēr ɪ zē viŋərə
7. dē sʔipər læk-tē zē ləpm of
8. m di fabrikē - estər niks tē zī.n
9. kum əkər ir mē ki.ntfē - of : - mē kəpəkē
10. bō.əs tap nōg.əkr vi.r pōtn - of : vi:r g.lō.zn | bir | geen verkl.vorm | vroeger ook : nē kapərə (ballonglas op voet) |
11. briŋ ū.n.s twi- kilo.s kə:zn (voor beide soorten) | geen verkl.vorm | klē-ntfis = kleintjes |
12. zæ.n mæd Δ.lðər - of : Δ.nder (g.ə)vy-vn dri litərs - wi-n ytʔədrŭ.ŋkn
13. jē vərdr.əgdē min mē- nē stək
14. kæ.n zē kni. g.əzi:n
15. vastnō.vənt - of : karnaval wər ni fe.ləmiər g.əvi:rt
16. ksim bli.ə - of : kən'tənt dak mæt Δ.nder ni me.g.əg.ə.ə zin
17. kən ə.n.təkək ni ʔədo.ə zalē mō.ət - of : - kaməro.ət - of : vri.ntsχap
18. wi.n ət χ.ədo:ən - dēn de.n - of : dī:nt - of : de.zn ditər ofkumt
19. ə kōbē - kōbənətn - ə kōbējo.g.rə
20. ə matšē - of : ə klak.ə (zeldz.) - sʔə. - of : bəno.uwt - ē wē.ijē - ə mæ:s (voor hooigras) - ə padəstu.l - ən ə.g.ə - ə py-t - ə vlē.nder
21. di kærəl de. χi.əl dē wærlt fæχtn
22. kχəjəkɪ - of : kχəjunəkɪ pærltšəs χe.ŋn
23. ŋəlānt lat fe.l udē sʔe.pm ofbre.ki (nasale k)
24. jē fā.nzle.vn əkē. ə be.tē g.əkre.ġ.n
25. g.əf min twē bri.ə sti.əp: - bri.əder(ə) - dē bri(t)stē
26. da stambe.r.lt stō.əstər - of : - stōtō nēmniər
27. di vənt əd ə le.vən - lek - of : le.ft lek nē gro-ətn i.ərə
28. lysifæ.r iz mdne.məl ni ʔəble.ŋn
29. dē sʔo.ljuŋərs ə mætē mi.əstər nō dē zi.ə g.əwəst
30. kan tōχ ni kōm: - vu.ə dak χəri.ət sin
31. dē br.əstn drinŋkn g.ə.r.nē lizəme.l
32. i kani χōŋ g.ə wærkn - ije- si.ər i zē ke.lē
33. stəkt əki(r) dē stə:r.t' m dē be.zm
34. ni.ən - mætē ke.g.ɪs wō.r.tər nime g.əspe.lt - of : g.ətər nimə g.əspe.lt wōrdn
35. hē.ila - kæn a- twē kerz aχtər ju-n g.əro-pm
36. di pær es ni ripē - tsit nōg. ə wit(ə) 'klōkyz m
37. zē zi wəχ nō tstē.k - of : nō tlā.nt
38. zē.d əm i.əst sē g.ə.r.lt ε-lpən ipdū.n
39. jē g.ət nō.ət fərə briŋ:
40. ziz dēn ə.ɪt fan ər mæ.lkwit
41. dē vənt mu- se wyf (platter) - of : sē vrōuwe (burgers) bēsʔə:rŋ
42. tis ʔəvō.rlək fan m dē sʔə.ɪdē tē zwəp:
43. ijs prō.s - umdatn stə.rk is - of : zē ve.l maχt e.t
44. widərə mutn dō. dēn ə.ɪt fan ən - əŋ gidərə dēn ā.nderən ə.ɪt
45. əɪpt əkiə da bəd rpæ:f: (nasale f:)
46. ū.nzē mætsənō.rē isō vət of ə slækē
47. zē sprin umtərvərst ip ə wædiŋē
48. dm bō.mkwɪ.əkər g.ə.tē bō.m mtn - of : g.rəfəln
49. du.d i.əst (əen vərəl) əki(r) dē v.əistər tu
50. ʔbēg.mtē klipm - vō dē vrūχmæ.sē - of : dī.əstə'mæ.sē - dō:g.mæ.sē - tlof (weekdagen) - dē vəsperš (zond.)
51. ə spri.ə - pydərək - y-tkliŋkn (een gerucht verspreiden) - y-tspri.ən - vərgru.ətn (= verbreiden, uitbreiden) g.ərri.ətu.n (= bereiden) - vətē briən = vətē stō.k.ŋ = mest openspreiden - ə sty-tē bri.ən = een boterham smeren
52. zæd ər ɔ:r lotn 'əfsni.jən
53. zi vō.dər əd əm zæs jər lā.ŋk nō tsʔō.lē lō.r.tn g.ə.ən
54. kəntəm ofʔərō.n zē lō.tē laŋstwō.tər tē g.ə.ən
55. zakē væ.zn zi.mənife.lnəmə a-li:r | bō.ydē = vaal, van een paard |
56. ə.rdn pōtn zini fe.lē wær:t (Keulsche niet bekend)
57. do.vmpō.r.lē stō.t - m dēn ə:rt
58. mō.ərtē ist nōχ tē kut - um tē katsn - of : mætē katšəbal tē spe.ln (beide : kinderspel)
59. di kə.sē g.əfd ə klō:r ləχt - of : lΔχt e. - of : g.əft fe.lē klō.ərtē
60. jē - of : i trōkt an tpærtsē stə:rt
61. m dēn ti-t kwō.mē gidərə - alē jō.ərn - nō dē kærəmæ.sē
62. dē pō.əstər zē.it - dad ənŋi.ərə vōlmakt is
63. g.ə - of : jē zaχi mi wē.l - ma g.ə klaptē te.g.ə mi ni
64. dē zwalms χō- wē.rē g.ə ki.ərn
65. g.əjē(g.ə) vandō.g.ə ni kō.ərtn
66. e.tnzē zidər ək χæ:r.nē kō.əs
67. zē mōnt.ər is kapōt - ika χi wæg nēmniər - i zī-t fərstə.ɪt (van een wagen)
68. te. ən i.ətn daʔəwə.st - ən tiz ē stīln - of : ku.ɪn ə.vnt
69. da fē.ntfē - of : juŋətjē - lōpt i. zē blu.ətē vu:tn
70. tiz əm bōst m dē kanē
71. ksu wē.r.ɪn datē fakt.ər əm bri.f brōχtē
72. kē zi.ər ə mən ə:rtē - kæn ərtsi.ər (ook letterlijk) | tā.mpinē = tandpijn |
73. kū mæ ʔŋ kōpēgē mæ.ənsn - of : mæ ʔm twæ.zdri.vərz əmēg.ə.ən
74. aχtər tsʔoftit span.wē tpær:t m dē niwē ka-rē
75. kæn əmbətjē kōrsn a va vu.ə denu.nē
76. dē zō.nē van dē kō.niŋk e.d uək saldō.ət ʔəwist
77. wē-tē gi g.m: bō.g.əmə.kər (zeldz.) wō.ŋ:
78. di ru.r.əzn ə ləŋ du.r.ərnš
79. kχlō.r.vn dər gi wōrt - of : niks fan
80. tki-ntfē wəŋ dō.ət - fo. daset kōstn dō.r.pm
81. zən o.ərn ən zm o-g.n lō.r.pm
82. ər dōχtərtjē iz mæd ē mandətjē nō ʔbas χ.əg.ə.n um 'bru.mbə.ijers tē trəʔŋ
83. tēz dər əspōrtē van di li.ərə
84. i - of : jē zætē zē ke.l o.pm

85. tfołk sołt niks ā.nders of 'æ.ld æŋ g.u.t
86. ʌ.lðərə mɔnt ɪz drɔr.gə van den dast
87. di wæg lopt krɔm - et ɪz um ag.ʌntərə | umə |
88. kɔłtn vuɔ də kl.ɛp: - of : kɔłtn vuɔ tkle.ɪntfə
(meisje) - ən trɔmɛltfə
89. də g.u.ɛtəbak ɪs - g.ɛkrɔvɛ:rt - of : kapɔt fan
ə kast m tɛ slɪʔŋ - of : zwæ.ɪgn
90. zə litfə was kɔrt æ g.ʌt
91. m də sʔɔ.wə - æzd bæst
92. ē sʔʌərə muɔ Xu. kɔp: mɛkŋ
93. zukt əkɛ(r) nɔ mən ʌt
94. kwe.t ni wɔ dakæmʌ.tn g.ɔr.n zukŋ
95. əŋ ku.lə kæ.lðərə - ɪ.s ɔ.ʌt fɔ tʃiɔ
96. kmɔstn əsɛblu.triŋkn um.tə vɛrklo.ɪŋ
97. kmutn rɛstɛ.tn m də stɔ:l vu:rn | vujɛrn =
voederen |
98. mɛ bru:rə wɔ.z mu:
99. də mæ.ɪkbu.r du.d ə g.ru.r.ɛtə ru.ndə
100. di kɛ.əmælk ɪz dmə æ zɔ:r - sti.rtræmɔ me
wɛ.rə
101. mɛ zun di pɔt kɔn: vɛ.ɪn m ən y:rə
102. tɛ nɛ zɪstn - of : tɪz ə mɔn ɔp sɛ plɔtsə - ɪ.ɛlək
ɔf dat 'si mu.t - *sekuur niet gebr.*
103. jə - of : i kɔm nɔr.id ə mənɪtə tɛ lɔ.ɛtə
104. m itɔ.r.ljɛ zmdər bærg.n di vi:r spy.g.ɛn
105. dɔrvɛg.i dɔ:r ɪp dyw:
106. tɛ bɔ.m æ.nzən stɪ.k fan - of : ə brɔkə van də
brɔ.g.ə g.əvɔ:ɛrn
107. g.ə mut ʌns kɔłtlə - of : fɔ.ln əkl.ə kum: kɔ:rn
108. ɪjɪs fan lɔ.vn g.ɛkɔm: - mæd ē g.u: bɔ:zə
109. di dɔ:r ɪs 'əmakt - of : ɔ.əmakt - fam bɔ.knut
110. əŋ g.ɛtrɔ.ʌd wɪf mu kɔp:u.ji.
111. kæn ɪr g.ɔs ɔ.ɛzɔyt - mɔ twas 'ŋŋ g.u zɔ.ɛt -
of: twaslæɔ sɔ.ɛt
112. də brɔ.wɛr zæłt -dat nɔł tɛ di:r ɪs fɔ tɛ bɔ.ʌw.
113. bɔ'ŋ - kɔbɔ'ŋ - g.i bakt - of : jə bakt (2^e p.) -
jə bakt (3^e p.) - bakti - of : baktn - mɛ bɔ'ən -
kɔbaktə - g.i - jə baktə - jə baktə (3^e p.) - mɛ
baktn - mæ g.əbɔ.kŋ
114. bɪ.n - kɔbi.ən - gə - of : jə bit - i bit - mɛ bi.ən -
bi.əmə - kɔbu.r.ən - kæ g.əbɔr.n - bɔr.nzɛzidər o.k
115. tɛz ə klæntfə mɔ tɛz ē fin(tfə) - of : ēŋ gutfə
116. gə kadir ɛ.ɪjɛrs krigen ɪp də mart
117. ɪjɛ. ɔ.ɛz.ɪt - datn 'ɪp mɛ g.ɔ pɛ.ɪzn
118. tɛ.ɪsɛ zɛ.ɪt - datn g.ɛlik ə.ɛdə
119. dər wɔ.ɛrn - of : twɔ.ɛrn vyf prizn
120. undər di.n ɪ.ɛk lɛg.ndər vɛ.l ɪ.ɛkɪs
121. twɔ.tər g.ɔ 'ɔŋ kɔ.kŋ - tkɔkt a.
122. tɔr.i ɪz nɔł.runə - tɛz nɔł. mɔ zɪstə g.əmʌ:yt
123. mɔjɛnɛ.zə mɔ'nzə mɛ.tə dɔrə van ən ɛ.i
124. da bɔr.mtɛ zɔtɔ mu.lək.ɔ.ɛŋ gry.jn
125. də pastər æ Xu. win
126. ʌnz ud y.s - ɪ.z ɔf'əbrɔ.ɪnt
127. də mæ.ɪk spɛ.ɪt ytən æ.ɪdər van də ku.ə
128. də kɔstər ly.wt fɔr də kɪsɪpɪsɛsɪ
129. də trɔ.m: van də kɔrtɔwɔg.ɪn plo.r.ji van tɔ.ɛwɪłtə
130. də twɪ.ə dyts'ɔrs kwu.m nɔ by.tn
131. zæn æm blɔ.w æn zwart ɛslɛ.g.i
132. tɪz mɔ flɔ.wə sɔ.ɔ.usə
133. də snrɔw ɪr.ɔtɪ.kə
134. tɪz ən ɪ.əwə g.ɛlə.n dakjə (nɛmɛ) g.ɛzɪ.n ə
135. nɪpu.r.ɛrt wɔrd ē gɪlə niwə stat
136. du.r.n - (ɪ)k du.ɪnt - g.i du.t - ɪr du.t - mɛ du.ɪnt -
g.ɪdər dut - zidər du.ɪnt - kɪdɪ.ɪnt - g.ɪr de.jɛt -
i de.jɛt - wi.dər de.ɪjɛnt - g.ɪdər de.jɛt - zidər
de.ɪjɛnt - dɪ.ɛkɪk dat - datɪt mɔrn dɪ.r.ɛ.t -
dɛsɛt sɪdər mɔrən dɪ.r.ɛ.t
137. dɔr.pm - 'dɔpkɪ.ɛt - dɛ 'dɔpfu.ntə - dɛ saldɔ.ɛtn
138. dasn - ɪr dast - ɪr dastə - ɪjɛ. - of : jə 'ɛdɔsn
139. bmdn - ɪk bi.ndə - gr bi.nt - ɪ bmt - wɪdər bɪp: -
gɪdər bmt - zɪdər bɪp: - bmti - bunti - kæ.ŋ
g.əbɔp:
140. *Locale landmaten* : ə ru. - ə g.əmɛt ɪz dri.j-
u.ndərd ru.ən - 1 ha. = 2 g.əmɛ.tə 78 ru.n
(bɪɔłsɛ mɔ.ɛtn) - ə ru. = 3 m. 90² (?)
141. *Waternamen* : tɛrɛtɛfə (beek) - dɛ vɔ:rt - dɛ
lɛ.ɪjə (kleine beek) - tɔłɪ.ɛt (afwatering) - dɛ
stɪŋkndɛ vɔ:rt (kanaal van Schipdonk) - dɛn
udə vɔ.ɛrt (Leopoldkanaal).

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is damə

De inwoners heeten damənɔ:rs

Hun bijnaam is də damɛ mɔ'ŋ (soort koeken).

Aantal inwoners op 31-12-34 : 1.149.

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn : *də mart* - *t'aspleiŋ* (Grasplein ; officiël : Haringmarkt) - *də ke.tlə* (off. : Corneliusstraat) - *plat'ələ* (Platheule) - *smt ka'trine* ; behalve dat de inwoners van *də ke.tlə* (arbeiderswijk) ruwer spreken dan de andere, vallen er geen locale verschillen waar te nemen.

Er wordt noch Fransch, noch beschaafd Nederlandsch gesproken. De grootere helft van de bevolking bestaat uit arbeiders ; een aantal onder hen gaan 's Winters naar de Fransche fabrieken werken en zijn 's Zomers veelal werkloos ; anderen werken ter plaatse bij aannemers of boeren ; enkelen gaan dagelijks naar de Brugsche fabrieken. De kleinere helft van de bevolking zijn landbouwers ; grootere hofsteden worden in de laatste jaren wel eens in twee gedeeld.

Zegslieden. 1. Vermeersch, Léon ; 33 j. ; hier geb. ; onderwijzer te Vijvekapelle en waarnemend koster te Damme ; heeft, op twee Brugsche jaren na, steeds hier verbleven ; V. en M. waren beiden van Lapscheure maar kwamen als kinderen naar Damme ; spreekt met het volk gewoonlijk zijn dialect.

2. Van Rapenbusch, Edmond ; 19 j. ; jongstudent ; geb. te Westkapelle, maar groeide op te Damme ; V. is van Hooglede, maar kwam als kind reeds te Damme wonen ; M. van Westkapelle ; spreekt gewoonlijk het dialect van Damme.